

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbîn!

Demokrasi için tek yol devrim!

Yıl:11, Sayı 278, 11 Mart 1985

İngiltere'deki bu grev dünya işçi sınıfının artık ne denli organik bir bütün olduğunu ve bunun bilincinde davranması gerektiğini bir kez daha sergiledi

Şan Isun maden işçilerine!

Emine Engin

Madencilerin şanlı grevi, Madenciler Sendikası Temsilcisi Meclisi'nin 3 Mart'ta aldığı kararla, 5 Mart'ta son buldu.

Grev geçen yıl, bazı bölgelerde 6 Mart'ta, bütünüyle ise 12 Mart'ta başlamıştı. Yaklaşık 150.000 işçinin yürüttüğü grev bir yıl sürdü. Bu bir yıl içinde grevciler büyük bir özveriyle ve militanlıkla, hem de döne döne dört bir düşmana karşı yiğitçe savaştılar. Böyle şanlı bir savaşımın bir yıl sürdürülmesi başlıbaşına unutulmaz bir başarıdır. İleri sürdüğü istemler açısından sonucu ne olursa olsun bu grev, işçi hareketinin tarihine altın harflerle yazıldı, deneyim dağarcığına çok değerli dersler kattı.

Grev boyunca kaliteli satranç maçla-

rına benzeyen bir sınıf savaşımı yaşadık. Bu savaşımı hamle hamle ele almak, onun derslerini daha ayrıntılı çıkarmak çok yararlı olurdu. İleride bunu da yapmaya çalışalım. Şimdilik grevden çıkan derslerin bazılarını ve kısaca değinebileceğiz.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye'de ne demiştik

Yürükoğlu yoldaşımız şöyle yazmıştı:

"...Dün Lenin, Batı Avrupa işçi hareketindeki oportünizmi anlayabilmek için nasıl öncelikle ekonomik temele bakmışsa, bugün de örneğin, 'Avrupa komünizmi'ni ve her çeşit 'demokratik' eğilimi anlayabilmek için yine öncelikle ekonomik temele bakmak gerekiyor.

"Kuşkusuz, ileri kapitalist ülkelerde de devrimler olacaktır. Kuşkusuz, oralarda da devrimi toplumun tek gerçek devrimci gücü olan proletarya yapacaktır. Bunları söylemeye bile gerek yok. İşçi sınıfının nesnel devrimciliği, nesnel tarihsel görevi, onun üretimde tuttuğu yerden gelir. Bizim tartıştığımız nokta, emperyalist ülkelerde, en başta bugünkü ekonomik koşullar nedeniyle proletaryanın, nesnel rolünün öznal anlayışına varmasındaki güçlüklerdir...

"(...)

"Son yıllarda, emperyalist ülkelerin ekonomik ve toplumsal yaşamı bozulmaya başladı... Bu toplumlar giderek daha keskin sınıf kavgaları içinden geçerse, işte o zaman görürüz ileri kapitalist ülkeler işçi sınıfının üstünlüğünü. O zaman görürüz dünya proletaryasının bu en seçme birliğinin karşı-

laştırılmaz örgütlenme yeteneğini, üstün bilgi düzeyini, o korkunç gücünü." (s.92-93)

Madenciler grevi burada sözü edil iki çelişik olgunun ikisini birlikte ve birbiriyle savaşım içinde sergilemiştir. Hem genelinde Avrupa, özelinde Britanya işçi hareketinde işçi aristokrasisinin ve oportünizmin ağırlıklı rolünü, hem de bu sınıf savaşa çıktığında göreceğimiz üstünlüğü, yeteneği, korkunç gücü... Biz işin ikinci yönünden başlayalım.

Korkunç bir güç

Satranç maçında bizim taraf yenildi ama eksik taşla oynadığı için ve buna rağmen karşı tarafı uzun süre zorlayarak, usta bir oyuncu olduğunu ele güne kanıtlayarak yenildi.

Bir kez grevin başlaması çok ilginçtir. Hükümetin planları doğrultusunda Kömür İşletmesi'nin 20 maden ocağını kapatma kararı karşısında Yorkshire ve İskoçya bölgelerindeki 70.000 maden işçisi grev kararı aldı. Toplam üye sayısı yaklaşık 180.000 olan sendikaların üst yönetimi bu kararı destekledi ve tüm üyelerini greve çıkmaya çağırdı.

Şubelerde grev tartışması sürerken, Yorkshire bölgesi işçileri, saptanan başlangıç tarihinden bir hafta önce, grevin somut eylemle propagandası anlamını taşıyan bir ön grev başlattılar. 15.000 işçinin başlattığı ön greve katılım, birkaç gün içinde 35.000'e çıktı. Bu süreç içinde şubelerde grev tartışması yoğun olarak sürdü ve 100.000'i aşkın işçi greve katılma kararı aldı. Böylece grev, 12 Mart'ta çoğunluğun katılımıyla, yığınsal olarak başladı.

Grev başladı ama daha henüz greve katılma konusunda kararını vermemiş şubeler vardı. Grevci işçiler ekipler oluşturup bu şubelerin bulunduğu bölgelere dağıldılar. Bir yandan yığınsal ve militanca süren grevin kendi etkisiyle, öte yandan grevci işçi ekiplerinin yoldaşça etkilemesiyle kısa sürede greve katılım hızla gelişti, çoğunluktan ezici çoğunluğa erişti. Maden işçilerinin 150.000 gibi ezici çoğunluğu grevdeydi!

Yasalara göre grevden önce sendika çapında genel oylama yapılması gerekiyordu. Grevden önce böyle bir oylama yapılsaydı, büyük olasılıkla böyle şanlı bir grev yapılmazdı. İşçiler kendi proleter demokratik yöntemleriyle sendikalı yoldaşlarının ezici çoğunluğunu ikna ettiler ve gösterişe değil, gerçekte demokratik bir biçimde greve çıkardılar.

Bunu yaparken yasaları da çiğnemiş oldular. Ama öyle bir çiğneme ki, aynı zamanda yasanın anlamsızlığını yaşamada sergileme. Yasaya göre grev öncesinde genel oylama yapılmazsa grev resmi grev, yani ardında bir bütün olarak sendikaların durduğu grev sayılmıyordu. Oysa grev öncesi oylama olmamıştı ama gözle görülmüyordu ki bir bütün olarak sendika bal gibi de grevin ardındaydı.

Yasa bu güçlü sergilemeyle birlikte çiğnenince, burjuvazinin çeşitli kılıktaki çeşitli sözcülerinin grevi liberal ideolojik etkileme olanakları zayıfladı. Aynı zamanda da devletin otoritesi ciddi bir yara aldı. Bu nedenledir ki maden grevi daha ilk baştan azgın bir polis saldırısıyla karşı karşıya kaldı. Madenciler buna da yiğitçe karşı koydular, hatta şehitler verdiler.

Greve liberal etkiler yaymak için uğraşanlar ilk başta oylama da oylama diyorlardı. Grev ezici çoğunluğunu kanıtlayınca bunların sayısı azaldı, sesi kesildi. Ancak bu oylama konusu, grevin sonuna dek her zayıf anında kullanıldı. Bunun önünü kesebilmek için, ezici çoğunluk yaşamda kanıtlandığı anda bir de genel oylama yaparak ezici çoğunluğu "tutanaklara geçmekte" taktik açıdan yarar olurdu. Bunu yapmamak bizce taktik bir yanlış oldu.

Ama ne olursa olsun, madenciler grevi şunu güçlü bir biçimde kanıtladı: Doğru, haklı, kararlı militan bir eylemin yığımları coşturucu, aktifleştirici etkisi her türlü biçimsel demokratik oylamadan daha derin demokratiktir. Proleter demokrasisi daha grevin en başında, başlamasında, burjuva demokrasisine üstün geldi.

Aynı olgu grevin çevreyle ilişkisinde de yaşandı. Grevcilerin haklılığı, kararlılığı, militanlığı geniş halk yığınlarının sempatisini grevin ardında, çevresinde topladı. Lenin'in dile getirdiği şu gerçek de doğrulandı: Liberaller işçilere sempati toplarsanız güçlü olursunuz derler, oysa işçiler güçlüyseler sempati toplarlar.

Gerçekten de, grevciler öylesine güçlü bir eylem koydular ki geniş halk yığınlarının yaygın sempatisini, desteğini topladılar. Grevin en ağır koşullarda bir yıl dayanabilmesinde önemli etkenlerden biri, grevcilerin halkı petek gibi örgütlemiş olmasıdır. Çeşitli bölgelerde, kentlerde, köylerde nüfusun önemli bir çoğunluğu yiyecek, giyecek, gözcülük ve propaganda gibi gereksinimleri kolektif

olarak, örgütlü biçimde gidermiştir.

Bu konuyla ilgili olarak, tam da 8 Mart'ı kutladığımız şu günlerde bir noktayı daha vurgulamak gerekir: Kadınların katılımı olmaksızın devrim başarılı olamaz diyoruz. Yalnızca devrim mi? Kadınların katılımı olmadan, sınıf savaşımında hiçbir önemli eylem başarılı olamaz. Nitekim bu grevin bir yıl militanca sürebilmesinde önemli bir etken de budur. En başta grevci eşleri olmak üzere kadınlar, hatta çocuklar, halk örgütlenmesinde yığınsal ve aktif yer aldılar. Bir yıl boyunca gösterdikleri şanlı dayanışma için bu 8 Mart'ta onları özel olarak selamlıyoruz.

Güç ile güçsüzlüğün kesiştiği nokta

Grev daha baştan siyasal grev olarak başladı. Bir devlet işletmesinin, hükümetin ekonomik siyaseti doğrultusunda aldığı karara karşıydı. Sınıf savaşımı siyasal savaşımdır. Bu grev de öyleydi.

Komünist Partisi'nin üyeleri greve aktif katıldılar. Ama ne yazık ki parti, grevcilerden yana seyirci olmaktan öte bir işlev görmedi. Grevi olanca gücüyle alkışladı. Tezahürat yaparken sık sık bilinç bulanıklığı yarattığı gibi, bilinç açıcı olması gereken konularda da sustu kaldı. Birinciye örnek, Kömür İşletmesi Müdürü'nün Amerikalı oluşunu, anti-Amerikan bir tonda Parti'nin de kullanması, gayet net sınıf ayrımını ulusal ayrımlıklarla gölgelemesidir. İkinciye örnek ise madencilerin isteklerinin taşıdığı derin anlamı Parti'nin onlara açıklamamış olmasıdır.

Madenciler, "ekonomik olmayan" ama yararlı olan ocaklar kapatılmasını dediler. İleri teknoloji getirilmesine ve bunun sonuçlarına karşı değildiler. İşveren ise ileri teknoloji getirmenin kârlı ya da yeterince kârlı olmadığı ocakları, bunlarda epey kömür rezervi olduğu

halde, "ekonomik olmayan ocak" diye niteleyip kapatmak istiyordu.

Gerçekte karşı karşıya gelen iki zıt anlayış, kapitalizmin kâr yasası ile sosyalizmin toplumsal yarar yasasıdır. Madenciler dedikleriyle özde kapitalizmin kâr yasasını sorguya çekmiş, sosyalizmin toplumsal yarar yasasını savunmuş oluyorlardı. Bu ülkede sosyalizmin, pencereden, perdenin aralığında falan değil, neredeyse kapıdan kafayı uzatıp baktığımız kendi eylemleriyle pratikte kanıtlanmış oluyorlardı.

Parti, işçilerin çok iyi anlayabilecekleri, içinde yaşadıkları bu gerçeği onlara açıklamadı. Yine de, çok ilginçtir, grev boylarında en çok tartışılan konulardan biri sosyalizm, bir başkası da devletin, yargı organlarının, baskı aygıtının vb. sınıf karakteriydi. Başka bir deyişle grev partiden ilerideydi.

İşte güç ile güçsüzlüğün kesiştiği nokta da buydu. Parti her türlü kusuruna rağmen genelinde, Britanya işçi hareketinin hiç kuşkusuz en ileri sözcüsüdür. Bu sınıfın, bu hareketin genel durumunu, güçsüzlüğünü, oportünizmle işçi aristokrasisinin ayrılmaz bağımlı en ileri konumdan ama ayna gibi yansıtılmaktadır.

Grev işçi sınıfının, başaşağı giden bir endüstri dalında çalışan ve geleneksel olarak son derece militan bir müfrezesinin eylemiydi. Özel bir durumdu, ama bu sınıfın geneli ileride eyleme çıktığında ne yaman bir savaş vereceğini örnekledi. O ileriye, geleceği örneklediği için bugünün Komünist Partisi ondan gerideydi. Parti'nin geride kalması ise grev için bir güç değil, güçsüzlük kaynağıydı.

Grev boyunca yaşadığımız sınıf savaşında bizim tarafın saflaşması şöyleydi: En başta Madenciler Sendikası yönetimi, onun ardında bir sürü yanlıyla Komünist Partisi, onun da ardında İşçi Partisi'nin sol kanadının sol kanadı yer alıyordu. Bir de çeşit çeşit Troçkistler vardı.

Troçkistlerin, bir eylemin yanında

olmaları mı olmamaları mı daha iyi, bu pek belli değil. Tekkeci, dar gurupçu bir konumdan, yersiz, zamansız bir biçimde "keskin sınıf taktikleri"ni taklit ederek, bu taktiklerin aşını gözden düşürmekten öte pek bir işlev görmüyorlar, sürekli çıkıntılık yapıyorlar.

Bu grevde de, en ciddi görünüşlü Troçkist guruplar bile, eylemde birliği zedeleyen bir tutum içinde sürekli Madenciler Sendikası yönetiminin vıdı vıdısını yaptılar. İşin garibi, bu denli "sol"(!) olan bu guruplar yenilginin ilk habercileri ve propagandistleri arasında yer aldılar. Kısacası bunların grevin yanında olması da pek bir artı puan yazmıyordu.

Sonuçta bizim tarafa bakınca şunlar görülebiliyordu: Bir kez, bu ülkedeki örgütlülük düzeyi dikkate alındığında, Madenciler Sendikası oldukça yalnızdı. İkincisi, siyasal liderlik sıralaması başaşağı, Parti sendikaların ardında duruyordu. Madenciler Sendikası bu çerçevede son derece başarılı bir liderlik yaptı. Ama çerçevenin kendisi başlıbaşına şanssızdı.

Nitekim Sendika'nın çeşitli taktik yanlışları da hep bu şanssızlıktan kaynaklanıyordu. Grevde, devlet tüm organlarıyla sendikaların üzerine yürüdü. İşçiler tutuklandı, yaralandı, öldürüldü. Mahkemeler, İngiltere gibi bir ülkede her zaman ufka girmeyecek biçimde açıkça taraf oldular. Sendikaların paralarına el kondu. Tüm bunlara karşı, yine güç ile güçsüzlüğü birlikte taşıyan bir hazırlık vardı. Bu hazırlık, düşünüldüğü kadarıyla militan ve başarılı, düşünülmemiş yanlışlarıyla, belli yasal ilüzyonlarıyla ise siyasal liderlik boşluğunu yansıtıyordu.

Çeşitli siyasal düşüncelere sahip sendikacılardan oluşan bir yönetim kurulu, her türlü güçlüğü karşı grevi başarıyla yönetti. İşçi disiplininin ve özellikle Arthur Scargill'in kişisinde yoğunlaşan işçi liderliğinin bu gücüdür ki, dizi dizi güçsüzlüğe ve güçlüğü bir yıl boyunca militanca karşı koydu.

Usta bir burjuvazi, yaygın bir işçi aristokrasisi ve oportünizmin etkisi

Karşı taraf epey kalabalıktı. O tarafın başında, bazen açıkça, bazen perde arkasında ama hep hükümet durdu. Kömür işletmeleri de bazen öne sürüldü bazen geri çekildi. Karşı tarafın saflaşması bunlarla kalmıyordu, iktidar partisinin sendikal harekete, ülke içinden ülke dışına dek uzanıyordu. Hatta bizim tarafta yer alanların oportünist damga taşıyan her adımları karşı tarafa artı yazıyordu.

Karşı tarafın böylesine genişliği ve çeşitliliği ile taktiklerinin çeşitliliği ve tamamlayıcılığı birbiriyle yakından bağlıdır. Biri grevçilerin üzerine polisi sürerken, öteki grevçilerin barışçıl tutum alması doğrultusunda nutuklar atıyordu. Birisi mahkeme kararıyla grevci sendikanın fonlarına el koyarken, öteki grevi "gönülden" destekliyor ama birkaç kuruş yardım yapma kararını, söz gelimi iki ay sonraki yönetim kurulu toplantısının gündemine erteliyordu.

Evet, karşı tarafta dünyanın en eski kapitalist, ilk ve zamanında en büyük emperyalist ülkesinin yönetici sınıfı, onun artık içgüdüsel olmuş ustalığı vardı. Ama işçi aristokrasisi ve oportünizm olmasaydı, usta burjuvazi karşısında, kendisiyle boy ölçüşecek güç ve ustalıkta bir işçi sınıfı da bulurdu.

İşçi aristokrasisinin örümcek ağı gibi sardığı sendikal hareket madenciler grevini yeterince desteklemedi. Rüzgarın yönüne göre lafta destekliyor, alkışlıyor göründü ama işe gelince sırtını döndü. Kömür kullanan ve taşıyan, çelik, enerji ve ulaşım işkollarında girişilecek destek grevleri madenciler grevinin bir yıl uğraşarak yaptığı ekonomik etkiyi birkaç hafta içinde yapmasını sağlayabilirdi. Greve çıkmadılar. Greve çıkmadıkları gibi kendi grev fonlarından yeterli

parasal destek de sağlamadılar.

İşçi aristokrasisinin ve oportünizmin bu boğucu etkisi yalnızca ülke içine sınırlı değildir. Batı Avrupa sendikaları da greve yeterli somut dayanışma gösteremediler.

Grevci maden işçileri ekipler oluşturarak Almanya'ya dayanışma örgütlemeye gezileri düzenlediler. DGB'nin tutumu dayanışmadan çok, ibret vericiydi. Kimi yerde sözde grevci maden işçileri onuruna düzenlenmiş toplantılarda maden işçileri konuşurulmadı. Konuşurursa, konuşmaları fazla militan kaçacak ve kendi taban üyelerinin dayanışma eğilimini kabartacaktı!

Grev süresince Fransa'yla da ilişki yürütüldü. Bunun üzerine CGT, 400 ton yiyecek ve 700.000 frank para gönderdi. CGT gibi komünistlerin yönetiminde olduğu koca bir sendika, bundan çok daha büyük ve eylem biçiminde militan dayanışma gösterebilirdi. Fransa'da greve çıkarak madencilerin İngiltere'deki grevine etkin destek olunabilecek çok işkolu vardır.

Grevçilere en büyük dayanışma sosyalist ülkeler sendikaları, Dünya Sendikalar Federasyonu ve Uluslararası Madenciler ve Enerji İşçileri Sendikası'ndan geldi. Sovyet sendikaları önemli parasal katkıda bulundular. DSF'nin, Uluslararası Madenciler ve Enerji İşçileri, Ulaşım İşçileri Sendikalarının insiyatifıyla ve Danimarka Gemciler Sendikası'nın tuttuğu gemiyle, sosyalist ülkeler sendikacılarının sağladıkları yiyecek ve giyecekler gönderildi.

Bu gemi ADC'nin Rostok limanından yola çıkarken, DSF Sekreteri Jan Nemoundry, yaptığı konuşmada Madenciler Sendikası'nı desteklediklerini belirtiyor ve "Ulusal Kömür İşletmeleri'nden ve Britanya hükümetinden daha esnek bir tutum takınmalarını" istiyor. Başka bir deyişle, maden grevçileriyle en yüksek ve en somut dayanışmayı gösterenler bile, madencilerin ve onlarla

dayanışmanın gerektirdiği militanlık düzeyinin çok çok gerisinde kaldılar.

İşçi hareketinin, en başta da Britanya sendikal hareketinin başındakilerin greve ve özellikle grevçilerin militanlığına bazen soğuk, hatta bazen düşmanca tutumu, karşı tarafın en önemli güç kaynağıydı.

Grevci işçiler büyük bir güçle, başarıyla savaştılar. İstekleri kabul edilmedi ama başarısız olan onlar değildir. Bir başarısızlık söz konusuysa, bu, işçi aristokrasisi ve oportünizmin işçi hareketini sürüklediği konumun başarısızlığıdır.

Nesnel koşulların sınırlamaları zorlandı

Grev daha baştan yasalarla, devletin silahlı güçleriyle ve burjuvazinin liberal görüşleriyle militan bir çatışma içinde doğdu. Bu çatışma içinde, grevi geriletme için her türlü yöntem uygulandı. Grevçiler, satın alma çabasından, tutuklama öldürme, ideolojik etkilemeye kadar tüm bu yöntemlerin hiç birine pabuç bırakmadılar. Onlar yollarında yürüdüler, savaşımları militanca sürdürdüler.

Sendika yönetiminin taktikleri işçi bağımsızlığının damgasını taşıyordu, hemen hiçbir zaman moral baskı altına alınmadı. Sovyet sendikaları para yardımı gönderdiğinde, "a, Sovyetlerden para alıyorlar" diye anti-Sovyet rüzgarlar estirmek istendi. Madenciler Sendikası ezilip büzülmeden, "ahıruz ne var yanı" deyince, istenen sonuç yaratılmadı. Hatta fazla sempati toplamasını diye, Sovyet sendikalarının yardımı, kısa sürede gazete sayfalarından rafa kaldırıldı.

Bu dik başlı, kararlı savaşım, rayından çıkarılmadan inatla sürdürükçe halk arasında ve sendikaların tabanında çok büyük bir saygı biriktirmeye, destek ve dayanışma toplamaya, halkı sola doğru sürüklemeye başladı. Proleterya hegemonyasının sınırlı, küçük ama önemli bir

örneği yaşıyordu. Sendikal harekette ve İşçi Partisi'nde de bir sola kayma başladı.

Bu sola kaymada iki etken içiçeydi. Biri, bunların, işçi sınıfını, halkı içeren örgütler olmaları nedeniyle işçilerin, halkın duygu ve düşüncelerini, asıl olarak tabanda ama yukarı doğru çıktıkça azalan ölçüde, çeşitli yönetim kademelerinde de içtenlikle yansıtmalarıydı. Öteki ise işçi aristokrasisinin her duruma uygun taktikler uygulaması, amacına ulaşmak için kendini koşullara uydurarak çalışmasıydı.

Bu "çalışma" gerçekten çok öğretici yanlar taşıyordu. Sola kayışı durdurabilmek, tersine çevirebilmek için bir kez bu kayışın içinde görünmek gerekiyor. Bu nedenle soldan konuşmalar artıyor ve sola kayışı daha uygun kadrolar öne çıkarılıyor. Yani hem bu kalemin gibi renk değiştirmeler, hem ortamın gerektirdiği rengi sağlamak için kadro değiştirmeler oluyor.

İşçi aristokrasisi sola kayışın içinde görünerek tabanla birlikte ilerlerken amacını hiç unutmuyor. Sola giderken, bir zayıf an, bir zayıf nokta yakalar yakalamaz, buna tutunuyor, önce sola gidişi yavaşlatmaya, durdurmaya, sonra geri çevirmeye çalışıyor. Bunun çok canlı örnekleri yaşandı.

Grev yenilgiye uğradıktan sonra "suçlular, grev gözcülüğü adına teröristlik yapanlar cezalandırılmalıdır" diye bağırarak bazı liderlerin, grevin en yüksek tansiyonda sürdürdüğü sıralardaki bazı konuşmalarını şimdi dedikleriyle karşılaştırmak çok yararlı olurdu. İşçi aristokratlarının nasıl nabza göre şerbet verdiklerini daha somut kanıtlardı.

İşçi aristokratlarının en başarılı oldukları nokta, şu ya da bu yoldan, grevçilere yeterli destek gitmesini engellemek oldu. Bir yandan da sendikanın zaten grevin çapı açısından sınırlı fonlarına el konması sonucunda parasal sıkıntı grevçilerin üzerine çökmeye başladı. Grevçiler arasında işe başlamak zorunda kalanlar oldu. Kararlılıkta, zorunlu da olsa belli çatlak belirdi.

Bu çatlakın belirmesiyle artık işçi aristokratları bekledikleri zayıf noktayı yakalamışlardı. Bir yandan bıçak kanırtılar, öte yandan grevin sonuçlanması için arabuluculuk girişimlerine soyundular. Sanki grevin başarısını çok istiyorlardı ama bu çatlak belirdi, artık büyük bir başarısızlık olmasın diye çabalıyorlardı!

Böylece sola kayış durdurulmuş, hatta geri devşirilmeye başlanmıştı. Bu ortam, parasal sıkıntılar vb. nedenlerle Madenciler Sendikası da gerçekçi ve gerekli olarak, grevi bitirme yolunda düşünmeye başladı.

Gerekli olarak böyle düşünmeye başladı diyoruz. Çünkü: Grevçilerin istekleri öyle isteklerdi ki, kapitalizmden yatırımlarını kâr ölçütüne değil toplumsal yarar ölçütüne göre yapması isteniyordu. İsteğin nesnel mantığı sisteme karşı bütünsel bir savaşla bağlıydı. Böyle bir savaş ise tüm Britanya işçi sınıfı ayağa kalkmadan, Avrupa işçi hareketinden en azından önemli militan destek almadan ve hükümeti genel bir siyasal yenilgiye uğratmadan başarıya ulaşamazdı.

Başarı derken ille de devrim anlaşılmasın. Hele Britanya kapitalizmi öyledir ki, ölmektense, bir ya da birkaç alanda kârsız yatırım yapmak temelinde uzlaşmaya varmayı tercih edebilir. Lakin biz istediğimiz, onu böyle bir tercihe zorlamak bile belli koşullarda, belli çapta, bütünsel ve militan bir savaşımı gerektirir. Oysa henüz ne bu koşullar, ne bu çap ve bütünsellik, ne de genelde istenen militanlık vardı.

Madencilerin bir yıldır sürdürdükleri üstün savaşım, bir bakıma çok sağlıklı bir ağacın, kışın güneşli günlerine aldanarak gelin gibi, mis kokulu bahar çiçekleri açmasına benziyordu.

Grevçilerin kararlı savaşımı sonucunda ortamda bir sola kayış, biraz daha sola kayış, bir adım daha sola kayış oldu ama daha fazlası olamazdı. Böyle olduğu için

